

10.05.2023 nr.07/1610

Referitor la adresarea Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova

Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova

Prin prezenta, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat adresarea Dvs. nr. 03-02/150 din 11.04.2023 urmare a ședinței Consiliului Republican al Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova, referitor la Revindicările aprobate și reieșind din competențele funcționale, comunică următoarele.

Cu referire la implementarea unor creșteri salariale reale și stabilirea unor salarii echitabile și decente prin prisma importanței muncii profesiiilor din Domeniul muncii.

Potrivit prevederilor art. 12 din Legea salarizării nr.847/2002, statul reglementează retribuirea muncii salariaților din unități, indiferent de tipul lor de proprietate și forma de organizare juridică, prin stabilirea mărimii salariului minim pe țară, și valorii de referință pentru calcularea salariilor de bază ale angajaților din sectorul bugetar, altor norme și garanții de stat, prin stabilirea sistemului și condițiilor de salarizare a salariaților din instituțiile și organizațiile finanțate de la buget, prin reglarea fondurilor de salarizare a salariaților din întreprinderile monopoliste.

De asemenea, art. 12 statuează că, salariul minim se stabilește și se reexaminează de Guvern în modul prevăzut de legislație, după consultarea partenerilor sociali, în funcție de rata medie anuală a inflației și rata de creștere a productivității muncii la nivel național.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 854/2022 pentru modificarea punctului 1 din Hotărârea Guvernului nr.670/2022 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară, începând cu 1 ianuarie 2023, salariul minim pe țară a fost stabilit în cuantum de 4000 lei.

Cu referire la ajustarea cadrului legal al funcționării sistemului public de pensii astfel încât perioada de internatură, secundariat clinic și rezidențiat al medicilor să fie incluse în stagiul de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă (având în vedere că pentru perioadele menționate asigurării au achitat contribuții de asigurări sociale de stat)

În cadrul sistemului public de asigurări sociale pentru a beneficia de pensie conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, una din condițiile esențiale este **stagiul de cotizare**, care reprezintă însumarea perioadelor de activitate în care au fost plătite contribuțiile de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Potrivit articolului 15² al Legii nr. 156/1998, introdus prin Legea nr. 208/2021 pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, dreptul la pensie anticipată pentru carieră lungă se acordă persoanelor care **au** realizat un stagiul contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femei mai mare decât cel prevăzut la art. 42 alin. (1) din Legea nr. 156/1998.

La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2) din Legea sus-menționată.

Perioadele necontributive se consideră perioadele în care persoana nu este supusă asigurărilor sociale, dar, în temeiul legii, se includ în stagiul de cotizare.

La data îndeplinirii cumulative a condițiilor pentru acordarea pensiilor pentru limită de vârstă prevăzute la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 156/1998 se acordă, la cerere, pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și a celor contributive.

Conform modificărilor operate prin Legea 290/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatul (2) al articolului 5 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare a fost completat cu următoarea poziție:

„e) perioada de rezidențiat în învățământul postuniversitar obligatoriu;”.

Totodată, menționăm că în conformitate cu prevederile Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru

stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017, stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei include perioade contributive și perioade necontributive.

Potrivit prevederilor subpunctului (6) al punctului 61 din Regulamentul sus menționat, perioada de rezidențiat (internatura și secundariatul clinic) în învățământul postuniversitar obligatoriu se asimilează stagiului de cotizare ca perioadă necontributivă a asiguratului.

Reieșind din cele expuse supra, deoarece perioada de rezidențiat în învățământul postuniversitar obligatoriu, în sensul Legii nr. 156/1998, este expres indicată ca perioadă necontributivă la articolul 5 alineatul (2) litera e), iar conform punctul 77 al Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, perioada de rezidențiat (internatura și secundariatul clinic) în învățământul postuniversitar obligatoriu se confirmă prin *diploma de licență sau certificatul privind realizarea studiilor postuniversitare de rezidențiat*, temei legitim de a include perioada sus-menționată în stagiul de cotizare la stabilirea dreptului la pensie anticipată pentru carieră lungă ca perioadă contributivă, nu este.

În context, subliniem că baza de calcul a pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei.

Cu referire la responsabilizarea și informarea organelor Statului abilitate cu funcții de control despre acțiunea Convențiilor colective de ramură și despre acțiunea contractelor colective de muncă și atenționarea acestora despre necesitatea respectării prevederilor acestor acte juridice în conformitate cu legislația în vigoare, respectând principiile parteneriatului social.

Cu titlu informativ: potrivit art. 4 din Legea nr. 245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, care reglementează, activitatea Comisiilor pentru consultări și negocieri colective, *unul din obiectivele de bază, ale activității acestor comisii sunt consultările între partenerii sociali în problemele ce țin de domeniul muncii și în problemele social-economice de interes național, de ramură și teritorial.*

Totodată, în conformitate cu art. 10 lit. j) și 22 lit. h) din aceeași Lege, comisiile pentru consultări și negocieri colective activează în baza unor planuri de lucru pe care le aprobă de sine stătător.

Astfel, în cadrul comisiilor pentru consultări și negocieri colective, la alegerea părților, pot fi discutate orice subiecte de interes comun ce țin de domeniul muncii și cel social-economic, inclusiv condițiile de muncă, formarea profesională, măsurile de protecție socială, interpretarea acordurilor colective încheiate etc.

Drept cadrul instituțional pentru negocierile colective la nivel național servește, de regulă Comisia națională pentru negocieri și consultări colective (CNCNC), unde Guvernul, Sindicatele și Patronatele sunt reprezentanți pe baze private. Potrivit prevederilor Legii nr. 245/2006, CNCNC are ca obiective consultările tripartite între partenerii sociali în problemele ce țin de domeniul muncii și social -economic, promovarea dialogului social la toate nivelurile, susținerea participării societății civile la promovarea politicilor naționale și, în consecință, menținerea coeziunii, păcii și stabilității sociale pe teritoriul Republicii Moldova.

O prerogativă a CNCNC constituie dreptul de a examina proiectele de acte normative din domeniul muncii și cel social- economic. Legea nr. 245/2006 (art. 5 alin. (3)) prevede expres *că proiectele acestor acte normative urmează a fi coordonate în mod obligatoriu cu CNCNC.*

Totuși, negocierile colective la nivel național au loc nu doar în cadrul CNCNC, ci și în cadrul grupurilor de lucru tripartite, care sunt o modalitate de lucru obișnuită în vederea pregătirii unor decizii pe care Comisia urmează să le adopte și să elimine în acest context a divergențelor dintre parteneri.

Cât privește negocierile colective la nivel ramural, teritorial și de unitate, acestea au loc, respectiv în cadrul Comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și teritoriu, precum și în cadrul comisiilor de dialog social „angajator-salariați” create la unități.

Așadar, în cadrul comisiilor pentru consultări și negocieri colective, la alegerea părților, pot fi discutate orice subiecte de interes comun ce țin de domeniul muncii și cel social-economic, inclusiv condițiile de muncă, formarea profesională, măsurile de protecție socială, interpretarea acordurilor colective încheiate etc.

Consecutiv comunicăm că, pe parcursul anului 2022 au avut loc:

- 11 ședințe ale CNCNC
- 11 ședințe ale Biroului executiv al CNCNC

- 5 ședințe al Consiliilor permanente de specialitate.

Prin urmare, informăm că, pe parcursul anului 2022 au fost încheiate circa 919 contracte colective de muncă (se iau în calcul și contactele colective de muncă încheiate pe durată lungă, adică care sunt valabile pe parcursul anului 2022), iar Convenții colective de muncă la nivel de ramură nu au fost încheiate pe parcursul anului 2022.

Pentru dezvoltarea și promovarea parteneriatului social, dar și pentru consolidarea rolului tuturor actorilor în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor în domeniul muncii și celui social-economic, Guvernul, CNSM și CNPM la data de 29 iulie 2022 în cadrul ședinței CNCNC au semnat Convenția colectivă cu privire la dezvoltarea și promovarea parteneriatului social.

Partenerii sociali și-au asumat să sporească calitatea controlului de stat în domeniul muncii și în cel al securității și sănătății în muncă și să asigure dreptul constituțional la muncă și la protecția muncii, precum și să prevină și să combată eficient contravențiile în aceste domenii. Menționăm faptul că ședințele CNCNC au loc periodic, iar ceea ce ține de promovarea dialogului social la nivel ramural și teritorial, ține de competența exclusivă a partenerilor (sindicate, patronate și autorități publice).

Totodată, informăm că una din prioritățile de activitate pe agenda Guvernului este dezvoltarea și fortificarea dialogului social în Republica Moldova, impulsivarea parteneriatului social la toate nivelurile și întărirea rolului partenerilor sociali și al CNCNC în procesul de elaborare și aprobare a deciziilor în domeniul muncii și probleme social-economice.

Adițional, comunicăm că, la ședința CNCNC din 05.05.2023 a fost discutat subiectul reluării activității comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură.

Reprezentanții Guvernului, patronatelor și sindicatelor de nivel național au susținut necesitatea reluării activității comisiilor de ramură, pentru a asigura desfășurarea consultărilor și negocierilor colective între partenerii sociali și soluționarea chestiunilor existente.

În context și în baza prevederilor Capitolului III și III¹ al Legii nr. 245/2006 urmează a fi demarat și instituționalizat procesul de consultări între ministere, patronate și sindicate de ramură, pentru reluarea activității comisiilor tripartite la acest nivel sau, după caz, crearea unor comisii noi, inclusiv cu structură bipartită (în ramurile în care nu există unul dintre partenerii sociali).

Suportul metodologic în acest proces va fi oferit la necesitate, de către MMPS.

Secretar de stat

Corina AJDER